

Prof. dr hab. Janusz Akermann
Akademia Sztuk Pięknych
W Gdańsku
dziedzina: sztuka

Gdańsk 27.07.2022

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pana mgr Victora Manuela Hernandezza Castillo

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki,
wszczętym przez Radę Dyscypliny ds. stopni w dziedzinie sztuki,

Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

Dane personalne i dane o postępowaniu

Pan mgr Victor Manuel Hernandez Castillo pracę doktorską na Wydziale Artystycznym Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach przygotowuje pod kierunkiem prof. dr hab. Mariusza Pałki. Praca doktorska pt: „*Konstrukcja wyobrażenia w propozycji hybrydyzacji figuratywnej w dwóch seriach grafik: Seria linorytów „polecznicy i padlinożercy”; mitografie codzienności; seria rycin – akwafort; „Quo vadis – archetypy ruchome”*”

Dorobek zawodowy

Pan mgr Victor Manuel Hernandez Castillo jest autorem 30 wystaw indywidualnych, kilkudziesięciu wystaw zbiorowych oraz laureatem wielu nagród i wyróżnień. Zajmuje się grafiką artystyczną, głównie techniką linorytu oraz akwafortą. Odsyłam do przedstawionej dokumentacji.

Dorobek artystyczny przedstawiony w dokumentacji dotyczącej postępowania o nadanie stopnia doktora, spełnia wszystkie wymagania stawiane przez ustawodawcę, a zawarte w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach posiada pełne formalne i merytoryczne kompetencje do przeprowadzenia niniejszego postępowania.

Ocena pracy doktorskiej

Kiedy Rada Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach wyznaczyła mnie na recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora dla Pana mgr Victor Manuel Hernandez Castillo ucieszyłem się dwukrotnie.

Po pierwsze, z faktu pochodzenia naszego kandydata do stopnia doktora jako przedstawiciela wspaniałego narodu jakim jest Meksyk. Kilkanaście lat temu, z plecakiem na plecach – doświadczyłem wraz z moją żoną wspaniałej – przygody jaką była podróż po Meksyku od Oceanu Spokojnego – Playa ZIPOLITE, do Oceanu Atlantyckiego – Jukatan CANCUN . Tamte wspomnienie tych 40 dni pozostało ze mną do dziś. Całe bogactwo form, dziwacznych form, jedynych w swoim rodzaju. Całe bogactwo koloru, czystego koloru jaki tylko możemy sobie wyobrazić. Całe bogactwo sztuki ludowej, innej od innych, otaczającej współczesną rzeczywistość. To obraz który pozostał w mojej głowie do dziś.

Po drugie, z powodu przedstawienia pracy doktorskiej jako zestawu między innymi prac linorytniczych, wszak od ponad 40 lat uprawiam ten najprostszy sposób działania w przestrzeni grafiki.

Pan mgr Victor Manuel Hernandez Castillo przedstawił pracę doktorską pt. „*Konstrukcja wyobrażenia w propozycji hybrydyzacji figuratywnej w dwóch seriach grafik: Seria linorytów „polecznicy i padlinożercy”; mitografie codzienności; seria rycin – akwafort; „Quo vadis – archetypy ruchome”* Praca składa się z pisemnej rozprawy doktorskiej oraz zbioru grafik. Dysertacja doktorska oparta została na wiedzy, doświadczeniu i twórczym poszukiwaniu. Należy podkreślić dydaktyczny wymiar pracy pisemnej, która jest przewodnikiem po przestrzeni badawczej. Polecam pracę nie tylko młodym adeptom sztuki, ale wszystkim, którzy swe zainteresowania kierują w te obszary, ale również tym, dla których inne kultury stanowią zagadki, nad którymi należy się pochylić.

W dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki - istotą doktoratu jest, zarówno wystawa prac kandydata do stopnia doktora oraz praca teoretyczna. Oczywiście – moim zdaniem - z naciskiem na prace artystyczne. Bo to one stanowią ważniejszą część tego postępowania. Dlatego szczególną uwagę poświęcę w mojej recenzji na analizę przedstawionych linorytów oraz akwafort.

Z przedstawionej dokumentacji wyraźnie widać, że nasz kandydat do stopnia doktora posiada już spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianej aktywności artystycznej świata grafiki. Najkrócej mówiąc, on w tym świecie już jest od dawna. Porusza się sprawnie drogami, które wyznacza mu jego artystyczna intuicja. Zarówno drogami możliwości i wartości intelektualnych jak również i warsztatowych. Bo te dwa światy, działające razem na równych poziomach, mogą dać efekt, który będzie zachwycał i będzie wyraźnym wkładem do świata sztuki, którego staramy się budować.

Zarówno linoryty, jak i akwaforty, cechuje ogromna dynamika i ekspresja cięcia form, a przede wszystkim doskonale ujęcie bryły w każdej kompozycji, w każdej pracy – od form uporządkowanych do przypadkowych - w tym świecie ekspresji i abstrakcji. Świat form złożony z poleczników i padlinożerców przenika się tak swobodnie na matrycach, jak by był tam od zawsze. I tylko trzeba trochę, niewiele, aby go wydobyć na światło dzienne. Swoboda cięcia i rysunku jest znakomita – porażająca – jasna i klarowna. Im dłużej przyglądam się grafikom Pana mgr Victora Manuela Hernandez Castillo to mam wrażenie, że są tworzone bez wysiłku. Bez zbędnego myślenia i dumania. Po prostu powstają jak normalna czynność życiowa. A to świadczy o pełnej wspólności jednego organizmu. Tego będącego w naszej rzeczywistości i tego, który kroczy w naszej świadomości i wyobraźni. Ta symbioza to rzadkość. Ta symbioza to dowód na to, że Pan mgr Victor Manuel Hernandez Castillo jest autentyczny, prawdziwy, a nie artystyczny oszust.

Bo tych w naszym świecie coraz więcej.

Praca nad matrycą linorytniczą, akwafortową, wymaga myślenia przestrzennego, powiedzieć trójwymiarowego zakrawało by o banał. Czasami mam wrażenie, że praca nad matrycami graficznymi, nie tylko linorytniczymi, wymaga czegoś więcej. Do końca nie wiem jak to

określić, ale wiem, że to coś z innego wymiaru. I tylko dodam, że nie każdy to ma. To nawiasem mówiąc, tak jak z talentem. Albo się go ma albo nie. I błaganie do stwórcy tu nic nie pomoże.

Różnorodność cięcia, kierunku, grubości linii i wreszcie, a może przede wszystkim, kompozycji musimy mieć zakodowane, wiedzieć, znać jeszcze przed pierwszym dotknięciem dłuta o matrycę. Ta świadomość kolejnego kroku, szczególnie w linorycie, jest wręcz nieodzowna. Bo każda pomyłka zostaje jak błąd ortograficzny w pisanym wypracowaniu, do którego nie ma powrotu, aby go poprawić. Czasami projekt, rysunek, który ma być tym przewodnikiem po przestrzeni matrycy pomaga, ale czasami może być zbędny. Jest elementem gry, czasu i zabawy w dialogu naszego umysłu i materii linorytu czy akwaforty. Oglądając pracę naszego kandydata do stopnia doktora sztuki Pana mgr Victora Manuela Hernandeza Castillo mam wrażenie, że nad tymi elementami wymienionymi wcześniej po prostu panuje. A może nie panuje, ale są z nim od zawsze. Cały świat znaków plastycznych mieszczących się na matrycach to zbiór skumulowanej energii, która daje widzowi poczucie bycia w tym świecie razem z twórcą.

Zbiór grafik, zarówno linorytów jak i akwafort, jest wyjątkowy. To spójny przekaz wartości, jakości i twórczej siły, które są dowodem na pasję poznania i szukania. Rejony sztuki penetrowane przez Pana mgr Victora Manuela Hernandeza Castillo cechuje dojrzała postawa, która pozwala mi jednoznacznie stwierdzić, że zarówno jego jak i nasza, a w szczególności moja podświadomość, zostały naruszone w twórczym poszukiwaniu czegoś nieoczywistego. Proszę to zapisać na benefis zasług naszego kandydata do stopnia doktora sztuki.

Oczekiwania moje związane z tym doktoratem były wprost proporcjonalne do tego co zostało mi w pamięci i wyobraźni po tamtej meksykańskiej podróży. Dlatego, na koniec tej pozytywnej recenzji zastanawiam się nad jednym. Dlaczego, opowieść graficzna została zamknięta tylko do dwóch kolorów – czerni i bieli? Dlaczego, zostały zawężone możliwości wynikające z użycia pełniej palety barwnej? Oczywiście, zawsze jest jakaś bardziej lub mniej racjonalna odpowiedź. Podparta taką, a nie inną teorią. Wyobrażam sobie np. te linoryty w żółciach, czerwieniach, pomarańczach czy błękitach. Bajka. Ale to tylko moja zбочzona, może chora kolorem wyobraźnia. Myślę, chociaż mam inną teorię, swoją, że Pan mgr Victor Manuel Hernandez Castillo dokonał tego wyboru świadomie. I za ten wybór ponosi i będzie ponosił pełną artystyczną odpowiedzialność.

Konkluzja

Doceniając prace i rozprawę doktorską zatytułowaną „Konstrukcja wyobrażenia w propozycji hybrydyzacji figuratywnej w dwóch seriach grafik: Seria linorytów „poplecznicy i padlinożercy”; mitografie codzienności; seria rycin – akwafort; „Quo Vadis – archetypy ruchome”, ale przede wszystkim kolekcję linorytów i akwafort, które stanowią niewątpliwą wkład w rozwój współczesnej grafiki artystycznej i biorąc pod uwagę dojrzałość, zarówno artystyczną jak i intelektualną, oraz skalę dorobku w zakresie grafiki artystycznej, popieram nadanie stopnia doktora sztuki Panu mgr Victorowi Manuelowi Hernandezza Castillo w przewodzie doktorskim, w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Wniosek taki stawiam i bardzo gorąco go popieram.

Prof. dr hab. Janusz Akermann

